

Василь Поливанюк,
доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

Олег Завістовський,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ

В умовах подальшого розвитку демократії в Україні, забезпечення прав і свобод громадян особливого значення набула проблема підвищення якості й ефективності діяльності сил безпеки правопорядку. Особливе місце в безпеці правопорядку відводиться підрозділам превентивної діяльності. Саме працівники цих підрозділів постійно виконують функції з охорони публічної безпеки під час масових заходів, профілактиці і боротьби з правопорушеннями на вулицях.

Службова діяльність підрозділів превентивної діяльності полягає у спеціальних, профілактичних, охоронних, режимних, захисних, ізоляційно-обмежувальних заходах і діях, що ведуться під керівництвом центрального органу виконавчої влади з метою забезпечення публічної безпеки та охорони громадського порядку під час проведення масових заходів та за надзвичайних ситуацій соціально-політичного, надзвичайного та техногенного характеру.

З давніх часів професійна діяльність щодо захисту громадян, їх прав та свобод, боротьба зі злочинністю спиралась на спеціальні знання, що обумовило необхідністю постійної професійної підготовки працівників та вдосконалення їх вмінь і навичок до виконання своїх обов'язків.

Результати службової діяльності всіх підрозділів превентивної діяльності, якість і ефективність їх роботи в головній ступені залежить від рівня професійної підготовки кадрів.

Оволодіння знаннями, уміннями і навиками, постійне удосконалення професійної майстерності є службовим обов'язком всього рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ [1].

Особливе місце в підготовці працівників правоохоронних органів займає тактико-спеціальна та фізична підготовки, які, у свою чергу, призначені озброїти працівників основним інструментом виживання у сутичці з правопорушником та постановки його поведінки під контроль. Однією з основ підготовки працівників правоохоронних органів складають заходи фізичного впливу. Саме під час занять з цього розділу працівники навчаються правильно застосовувати силу при виконанні службових завдань. До тактичної підготовки слід віднести вміння обирати правильну позицію та дистанцію, використовувати укриття, проводити координовані дії, вміння застосовувати зв'язок та вести діалог з правопорушником. Від рівня підготовки працівників, уміння діяти в умовах, пов'язаних з ризиком для життя, прямо залежить як їх особиста безпека, так і життя, здоров'я, безпека громадян.

Слід зазначити, що у кожному органі та підрозділі внутрішніх справ України діє регламентована відомчими нормативними документами відповідна система навчання і виховання працівників.

Водночас існуюча практика професійної підготовки працівників поліції забезпечує лише їх готовність і спроможність до застосування заходів фізичного впливу до правопорушників, тобто спрямована на нейтралізацію небезпеки безпосередньо фізичному здоров'ю працівника, залишаючи поза увагою інші категорії небезпеки, що становлять загрозу психічному здоров'ю та соціальному благополуччю поліцейського. Також слід констатувати, що така підготовка первісно й усталено орієнтована на забезпечення тільки оперативно-службової сфери діяльності. Питання особистої безпеки, яка забезпечується безпосередньо: специфікою професійної діяльності, ступенем професійної захищеності працівника, наявні-

стю спеціальних заходів матеріально-технічного, управлінського характеру, цілеспрямованою роботою з особовим складом в цьому напрямку; загальної і професійної підготовленості співробітника; ефективністю дій щодо забезпечення особистої безпеки при вирішенні професійних завдань або в ситуаціях, пов'язаних з професійною діяльністю, у повсякденній життєдіяльності працівників поліції залишається як методично, так і практично не вирішеними. [2]

На етапі реформування виникає проблема в комплексному дослідженні теоретичних та практичних проблем організаційно-правового забезпечення професійної підготовки працівників превентивної діяльності, практична значимість якої полягає у вирішенні низки проблем прикладного характеру, пов'язаних із вдосконаленням законодавства у сфері професійної підготовки персоналу, а також у розробці практичних рекомендацій щодо критеріїв підвищення професійної майстерності працівників, задіяних на охорону правопорядку та публічну безпеку.

Загальні проблеми професійної підготовки працівників правоохоронних органів висвітлювалися у вітчизняних працях М.І. Ануфрієва, В.Г. Бабенка, С.Є. Бутова, Г.І. Васильєва, І.П. Закорка, В.І. Пліска, Б.Б. Шаповалова та інш. Окремі аспекти самооборони правоохоронців розглядалися в роботах І.В. Лебедева, Н.М. Ознобішина, В.А. Спірідонова, Л.М. Українця, Б.Б. Шаповалова, А.А. Харлампієва та інш.

1. Ременець О. І., Шаповалов Б.Б. Про необхідний мінімум підготовленості для працівників міліції // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 1998. № 4. – с. 70-72.

2. Поливанюк В.Д., Джафаров Ш.З. Забезпечення особистої безпеки поліцейського під час застосування превентивних заходів / В.Д. Поливанюк, Ш.З. Джафаров // Актуальні проблеми забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний та міжнародний досвід: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 25 жовтня 2019 р.). - Дніпро: ДДУВС, 2019. – С. 201-203. URL: <http://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/4755> (дата звернення 22.02.2021).

Володимир Приходько,
завідувач кафедри теорії
та методики спортивної підготовки,
Придніпровської державної академії
фізичної культури і спорту,
доктор педагогічних наук, професор

Максим Логвиненко,
викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМ СПЕЦІАЛЬНИХ ПРИЙОМІВ БОРОТЬБИ, ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ

Розробка і реалізація заходів щодо підвищення рівня безпеки працівників поліції, нормативно-правового регулювання безпечного виконання ними службових обов'язків з огляду на зміни в підготовці правоохоронців нової генерації має забезпечувати більш високий рівень їхньої особистої безпеки [1].

З метою забезпечення особистої безпеки під час виконання службових обов'язків, пов'язаних з ризиком завдання фізичних ушкоджень, поліцейський зобов'язаний використовувати тактичні уміння та фізичну підготовленість. Це досягається шляхом забезпечення гідної спеціальної фізичної підготовки до екстремальних ситуацій, розвитку таких якостей, як сила, витривалість, гнучкість, швидкість і точність рухів, підвищення «запасу міцності» службовця.

На законодавчому рівні застосування фізичного впливу, як одного з заходів примусу, регламентується ст. 42, 43 і 44 Закону України «Про Національну поліцію» [2], відповідно до яких фізичним впливом є застосування будь-якої фізичної сили, а також спеціальних прийомів боротьби з метою припинення протиправних дій правопорушників. Поліцейський